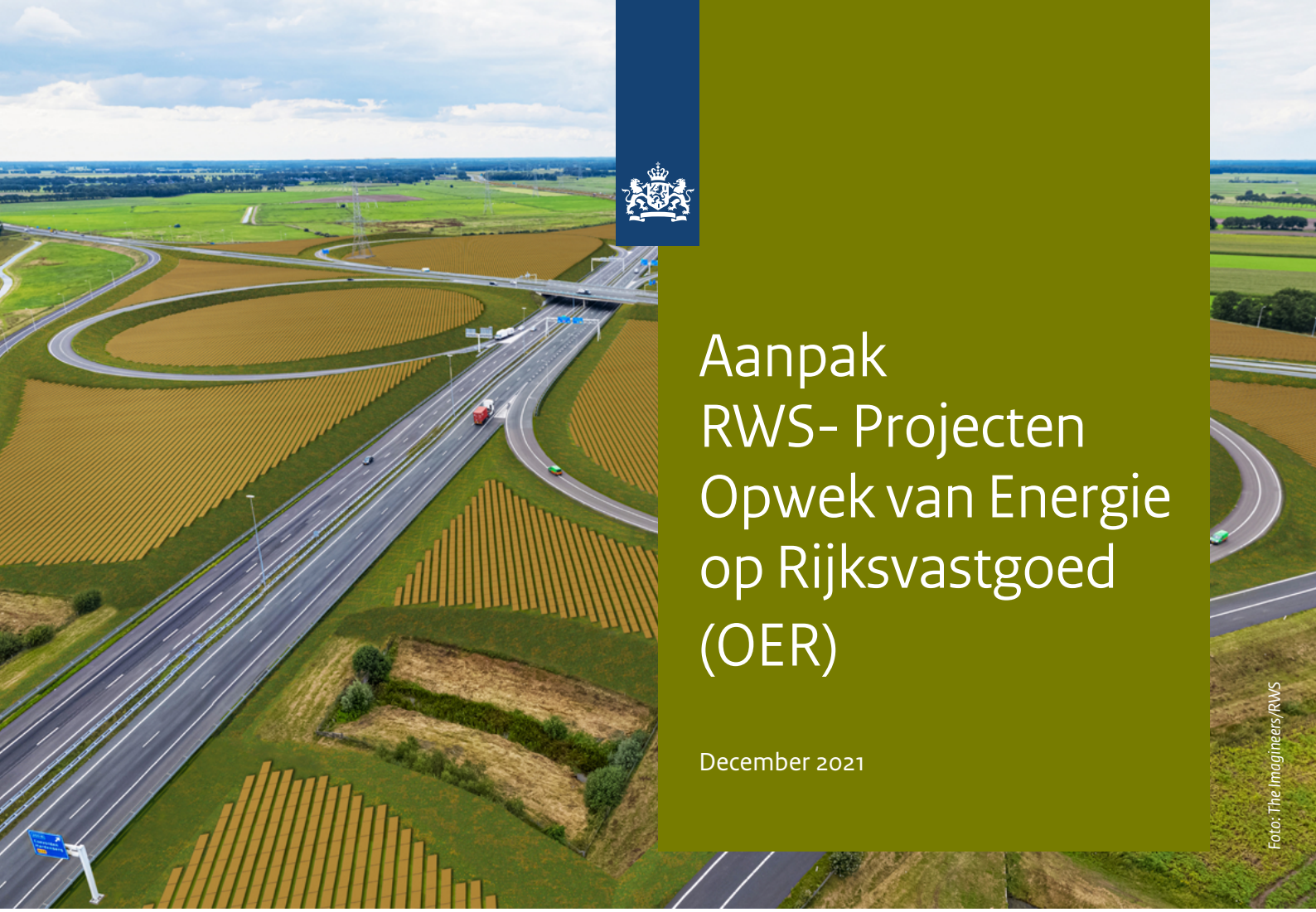

Aanpak RWS- Projecten Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER)

December 2021

Foto: The Imagineers/RWS

In veel RES-regio's maken gronden van de Rijksoverheid onderdeel uit van de zoekgebieden voor wind en zon. Met het programma OER wil de Rijksoverheid eigen gronden ter beschikking stellen aan ontwikkelaars voor de realisatie van duurzame energieprojecten. Het programma heeft als doel om een concrete bijdrage te leveren aan het realiseren van de opgave van de RES-regio's om 35 TWh duurzame energie op te wekken in 2030.
In deze factsheet leest u meer over de aanpak van projecten op gronden van Rijkswaterstaat in het programma OER en de manier waarop we samen willen werken aan het inzetten hiervan voor de opwek van duurzame energie.

Aanpak voorbereiding energieprojecten

De aanpak van de projecten is vergelijkbaar met die in het lopende pilotprogramma Hernieuwbare energie op rijksgrond (Her). Wanneer een projectlocatie wordt opgenomen in het programma OER doorlopen we samen met de betrokken gemeenten en provincies een voorverkenning, verkenning en zo mogelijk ook een planfase. In deze fasen worden de voorbereidingen getroffen voor het beschikbaar stellen van locaties aan ontwikkelaars voor de realisatie van duurzame energieprojecten. Vervolgens wordt via een openbare inschrijvingsprocedure een ontwikkelaar geselecteerd die het energieproject op de locatie kan gaan ontwikkelen.

Gefaseerde projectaanpak

We pakken de projecten gefaseerd aan. In onderstaand schema worden de verschillende fasen aangegeven van projectlocatie tot energieproject. Elke projectfase wordt afgesloten met een go/no go moment. Samen met de gemeenten en provincies wordt op basis van de inschatting van de haalbaarheid van een energieproject een beslissing genomen om al dan niet door te gaan. De voorbereidingen in deze fasen richten zich op het vergroten van de haalbaarheid van het realiseren van een energieproject op de desbetreffende locatie. De doorlooptijd is afhankelijk van de mate van de hiervoor benodigde voorbereiding én de omgevingscomplexiteit van de projectlocatie. Het kan voorkomen dat een te onderzoeken locatie wat geïsoleerder ligt of dat er minder gemeenten betrokken zijn in het proces. Meestal volstaat dan een beperktere voorbereiding, waardoor we na de verkenning direct de inschrijving kunnen starten. In trajecten waar de omgevingscomplexiteit hoog is en er diverse zaken ingepast moeten worden in de omgeving bereiden we de locatie samen verder voor. Omdat we altijd de (voor)verkenning samen doorlopen en we hier samen mee starten als een locatie in OER wordt opgenomen, zoomen we in deze factsheet daarop in. Zo krijgt u een beeld van wat u in de eerste periode na opname in OER kunt verwachten.

* *De exploitatiefase is formeel geen onderdeel van het programma OER. De ontwikkelaar is degene die in deze fase de regie heeft. Toch blijven we als Rijk wel betrokken door de ontwikkelaar waar nodig te ondersteunen bij vergunningaanvragen bij RWS, ook blijven we op basis van de contracten een aanspreekpunt voor de ontwikkelaar.*

Voorverkenning

Een OER-project start met de uitvoering van een voorverkenning samen met de betrokken gemeenten en provincie. In de voorverkenning wordt getoetst of het kansrijk is om op de projectlocatie een energieproject te realiseren.

Er worden eerste studies gedaan naar de technische en economische haalbaarheid van een energieproject, de potentie van de locatie voor opwek van duurzame energie en de randvoorwaarden voor de realisatie van een energieproject. De voorverkenning wordt afgerond met het gezamenlijk ondertekenen van een intentieverklaring voor het vervolg en de oplevering van een plan van aanpak voor de verkenningsfase.

Verkenning

Deze fase start met het instellen van een stuurgroep en een projectteam. In de stuurgroep zijn RWS, alle betrokken overheden en de regionale netbeheerder vertegenwoordigd. Binnen de stuurgroep maken we duidelijke afspraken over ieders rol en bijdrage. In het projectteam zijn verschillende disciplines vertegenwoordigd. RWS verzorgt het projectmanagement en technisch management. Gemeenten en de provincie leveren een bijdrage door de afstemming met omgevingsbeleid en de inbedding van het energieproject in ruimtelijke plannen. Gemeenten spelen ook een belangrijke rol bij de organisatie van (burger)participatie en kunnen de rol van omgevingsmanager invullen.

In de verkenningsfase onderzoekt het projectteam hoe de projectlocatie ingezet kan worden voor de opwekking van duurzame energie en met welke aspecten er rekening moet worden gehouden. Het ontwerptraject inclusief participatietraject wordt gestart. Het participatietraject heeft als doel om betrokkenheid en draagvlak te organiseren van omwonenden en andere belanghebbenden. Hierbij benutten we de expertise van RVO. De randvoorwaarden voor het energieproject worden uitgewerkt en er wordt een strategie opgesteld voor de gronduitgifte. Verder kijken we naar meekoppelkansen, zoals biodiversiteit. De verkenningsfase wordt afgerond met de oplevering van een visie en een plan van aanpak voor de planfase. In de planvormingsfase ligt de focus op het definitief maken van het ontwerp en het voorbereiden van de vergunningaanvraag. Aan het einde van de planvorming zijn alle stukken voor de openbare inschrijving gereed. De inschrijving wordt uitgevoerd door het Rijksvastgoedbedrijf.

Streven naar lokaal eigendom

Natuurlijk is er in de voorbereiding ook aandacht voor lokaal eigendom ofwel financiële participatie. In het Klimaatakkoord is afgesproken te streven naar 50% lokaal eigendom in duurzame energieprojecten. In de aanpak stimuleren we de mogelijkheden hiervoor. Dit kunnen we doen door het meenemen van financiële participatie als gunningscriterium in de gronduitgifte, waarbij we aansluiten bij de hiervoor geldende gemeentelijke beleidskaders.

